

Στο δημοτικό είχα προσπαθήσει να κρεμαστώ με τα κορδόνια των παπουτσιών μου, αλλά κόπηκαν. Συνεπώς ζω κατά τύχη, ζω επειδή έχω γερό σβέρκο. Ύστερα από αυτό το συμβάν, τι άλλο θα μπορούσε να με τρομάξει στη ζωή, αναρωτήθηκα τότε, τότε που πρωτοένιωσα ότι ανήκω στο περιθώριο, τότε που πρωτοδισαθάνθηκα την ανάγκη να θέσω ως στόχο της ζωής μου να περατώσω τη ζωή με όσους τρόπους θα μπορούσα να φέρω εις πέρας. Από το περιθώριο να βάλω τα πάντα στο περιθώριο.

Ποτέ δεν πέθαινα να ζήσω, αλλά ούτε πέθαινα και να πεθάνω. Απλώς πέθαινα χωρίς να ξέρω τι ακριβώς πεθαίνει μέσα μου. Στον καθρέφτη δεν έβλεπα ποτέ τον εαυτό μου, αλλά την εκκωφαντικά σιωπηλή εξέλιξη του θανάτου μου. Δεν ήμουν σίγουρος αν, όταν θα πέθαινα, θα είχε απομείνει τίποτα για να πεθάνει.

Στο σχολείο ήμουν ο καλύτερος και ο χειρότερος, ο εξυπνότερος και ο μετριότερος. Έλυνα αμέσως τις ασκήσεις και μετά έβγαινα από την τάξη. Απαντούσα αμέσως στις ερωτήσεις και μετά σιωπούσα. Το παράδειγμα προς μίμηση και το παράδειγμα προς αποφυγή. Το μαύρο πρόβατο μες στην τάξη και το άσπρο άλογο έξω από αυτήν. Τι άλλο ήταν άλλωστε οι συνεχείς κοπάνες μου, αν όχι απόπειρες να την κοπανάω,

όχι τόσο από το σχολείο, όσο από δύο γονείς που με κοπανούσαν συνέχεια;

Οι δάσκαλοι είναι δυστυχώς οι πιο δημοκράτες άνθρωποι που γνώρισα ποτέ. Κάνουν τα πάντα για να υποβαθμίσουν τον πιο ικανό στο επίπεδο του πιο καθυστερημένου και να αναβαθμίσουν τον πιο καθυστερημένο στο επίπεδο του πιο ικανού. Το ένα πρόβλημα της εκπαίδευσής μας είναι ότι πάντα πετυχαίνει το πρώτο, μα ποτέ το δεύτερο. Το άλλο πρόβλημα της εκπαίδευσής μας είναι πως κανείς δεν κάνει τίποτα για να το λύσει.

Παρεμπιπτόντως, στο σχολείο κολλάμε τις περισσότερες και τις πλέον ανίατες μεταδοτικές ασθένειες: βλακεία, ανία, μοναξιά, κατάθλιψη. Ασθένειες αρχικά ανεπαίσθητες, που με την πάροδο των ετών μετατρέπονται σε φυλακές υψίστης ανασφάλειας από τις οποίες δεν υπάρχει διαφυγή. Το σχολείο θα ήταν υγιές μονάχα αν αποτελείτο από τάξεις του ενός.

Ο συναγελασμός με τη σχολική αγέλη ήταν ανέκαθεν αφόρητος. Όποτε είχα ένα παιχνίδι, τα άλλα παιδιά προσπαθούσαν να μου το αρπάξουν. Όποτε εκείνα είχαν ένα παιχνίδι, το προφύλασσαν για να μην τους το αρπάξω, μολονότι εγώ ούτε είχα ούτε έδειχνα ποτέ αρπακτικές διαθέσεις. Ακόμα κι όταν τους χάριζα ένα

παιχνίδι προκειμένου να με αφήσουν ήσυχο, εκείνα δεν το έπαιρναν γιατί έλεγαν πως τους χαλάω το παιχνίδι. Όχι μόνο έπρεπε να μου το πάρουν, αλλά έπρεπε υποτίθεται και να το διεκδικήσω. Από τα παιδιά, από αυτά τα αγγελούδια.

Τα παιδιά προσπαθούσαν να με πλησιάσουν, καθώς με αντιμετώπιζαν σαν σπάνιο εύρημα. Συνήθως προσπαθούσαν να με πλησιάσουν λέγοντάς μου ανέκδοτα. Εμένα όμως μου άρεσαν τα αστεία, όχι τα ανέκδοτα, καθώς έβρισκα τα ανέκδοτα επιτηδευμένα. Ακόμα κι αν τύχαινε το ανέκδοτο να είναι αστείο, δεν μπορούσα να γελάσω, γιατί ήξερα ότι μου το έλεγαν προκειμένου να με πλησιάσουν. Εκείνα απογοπεύονταν εξαιτίας της αδιαφορίας μου. Δεν μισούσα τα παιδιά, απλώς δεν ήθελα να βρίσκονται γύρω μου.

Άλλες φορές προσπαθούσαν να με πλησιάσουν για να παίξουμε, παρότι ήξεραν ότι δεν μου αρέσουν τα παιχνίδια. Πιστεύω πως τα παιχνίδια εφευρέθηκαν επειδή οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν. Αν δεν μπορώ να επικοινωνήσω με τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από το αν για αυτό φταίω εγώ ή οι άλλοι, γιατί να παίξω μαζί τους; Τι έχω να κερδίσω; Κάποιο παιχνίδι; Και ποιο παιχνίδι ακριβώς; Στο σχολείο ένιωθα πολύ γέρος για να νικήσω και πολύ νέος για να ηττηθώ.

Αυτό που μισούσα περισσότερο στο σχολείο ήταν τα αθλήματα. Δεν καταλάβαινα γιατί έπρεπε να κλοτσάω μπάλες, να βάζω καλάθια, να πετάω μπαλάκια, να τρέχω, να πηδώ, να προσπαθώ να κερδίσω. Στο σχολείο έτρεχα μονάχα για να ξεφύγω από τους άλλους. Επέστρεφα την μπάλα που μου πέταγαν μονάχα με την ελπίδα να πετύχω κανέναν στη μύτη ή στα αρχίδια. Συνήθως, μόλις έπαιρνα τη μπάλα, την πέταγα επίτηδες έξω ώστε να με βρίσουν οι συμπαίκτες μου και να αναγκαστεί ο γυμναστής να με βγάλει από την ομάδα. Όλοι με θεωρούσαν άχρηστο και όλους τους θεωρούσα άχρηστους. Δεν μου κάνει εντύπωση.

Εκτός από τα αθλήματα, απεχθανόμουν τις παρελάσεις και καθετί που υποδήλωνε μια πειθαρχημένη συλλογική οργάνωση. Όταν κάναμε πρόβες για την παρέλαση στις εθνικές εορτές, που ποτέ δεν ήταν βέβαια ούτε εθνικές ούτε εορτές, σκόνταφτα επίτηδες, μπέρδευα το βήμα, έβαζα τρικλοποδιά στον μπροστινό, έβγαινα από τη σειρά και πήγαινα βόλτα. Ήμουν ευτυχώς ανίκανος να μείνω στη σειρά. Η σειρά είναι για ανθρώπους της σειράς.

Στην παιδική μου ζωή δεν είχα κανέναν να ανταγωνιστώ. Αυτό ήταν καλό. Ο πατέρας μου ήταν σωματικά απών, η μάνα μου ψυχικά απούσα, η γιαγιά μου διανοητικά απούσα, αδέρφια δεν είχα, φίλους δεν είχα,

εχθρούς δεν είχα. Με ποιον λοιπόν να τα βάλω; Δεν είχα άλλη επιλογή από το να τα βάζω με τον εαυτό μου. Αυτό ήταν κακό.

Δεν ήθελα ποτέ να είμαι ανταγωνιστικός, όπως επιβαλλόταν στο περιβάλλον όπου μεγάλωσα. Έβρισκα παντελώς ενοχλητική κάθε δραστηριότητα με στόχο την επικράτηση. Δεν με ενδιέφερε να κερδίζω. Δεν με ενδιέφερε να συμμετέχω στα μαθήματα, στα παιχνίδια, στις εκδρομές, στις παρέες, στις εκδηλώσεις, στα πάρτι, στις ομάδες, στους προσκόπους. Το μόνο που με ενδιέφερε ήταν να κοιτάζω χωρίς να απδιάζω και να αναπνέω χωρίς να πνίγομαι.

Ο απωθητικός άνθρωπος, που απωθεί τα πάντα και απωθείται από τα πάντα, ξέρει καλά τι πάει να πει απώθηση.

Όταν πήγαινα σχολείο, ένιωθα πως καθένας βρισκόταν εκεί για λάθος λόγους. Εγώ διάβαζα τα μαθήματα γιατί με έκαναν να πιστεύω πως έπρεπε να τα διαβάσω. Άλλοι τα διάβαζαν γιατί τους έκαναν να πιστεύουν πως έτσι θα γίνουν πιο έξυπνοι ή πιο ηθικοί. Άλλοι μάθαιναν μετά μανίας ξένες γλώσσες για να μπορούν να εγκαταλείψουν κάποτε την πατρίδα τους. Οι περισσότεροι πάντως δεν διάβαζαν καθόλου: μάλλον φοβούνταν μήπως μοιάσουν στους δασκάλους τους.